

A WWF és partnerei ma publikált tanulmánya szerint az emberek a táplálékkal átlagosan körülbelül 5 gramm műanyagot fogyasztanak hetente, ami egy bankkártya súlyának felel meg. A mikroműanyagok emberi egészségre gyakorolt hatásáról még nem sokat tudunk, a WWF szerint azonban a természet és saját védelmünk érdekében meg kell állítani a műanyagáradatot.

A WWF, az ausztráliai Newcastle-i Egyetem és a Dalberg fejlesztési tanácsadó közös elemzése azt vizsgálta, hogy a természetbe kikerült műanyagokból mennyi kerül be az emberek szervezetébe. A jelentés riasztó adatokat közöl: ételünkkel és italainkkal átlagosan nem kevesebb, mint 2000 apró műanyagdarabot fogyasztunk el minden héten. Ez havonta körülbelül 21, éves szinten pedig több mint 250 gramm műanyagot jelent.

„Bár saját szemünkkel látjuk, hogy a műnyagszennyezés milyen problémákat okoz az élővilágban – tengeri és édesvízi állatok akadnak bele vagy fogyasztják el akár a nagyobb darabokat is, valamint elárasztják az élőhelyeiket –, azt eddig nem tudtuk, hogy ránk, emberekre hogyan hat a természetbe kijutó műanyag” – mondta Antal Alexa, a WWF Magyarország kommunikációs vezetője. Az elemzés – melynek alapjául több mint 50 különböző tanulmány szolgált – most feltárja, hogy mi mennyit fogyasztunk el belőle mikroműanyag formájában, és fontos lépés lehet annak megértésében, hogy a szervezetbe kerülve milyen hatásai lehetnek.

A jelentés szerint a mikroműanyagok elsősorban az ivóvízből kerülnek a szervezetünkbe – ebbe beletartozik a palackozott víz is. A szennyezettség azonban régióként változik: az Egyesült Államok és India vizeiben például kétszer annyi műanyag található, mint Európában vagy Indonéziában. Az is kiderült, hogy az ételek és italok közül a legtöbb mikroműanyagot a

tengeri gerinctelenek – például a kagylók és rákok –, a sör és a só tartalmazza. A műanyagszennyezésnek ráadásul gazdasági következményei is vannak: az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) ezt évi 8 milliárd dollárra becsüli.

A mikroműanyagok potenciális egészségügyi kockázataival már számos kutatás foglalkozik, de a legfontosabb, hogy a problémát a gyökerétől kezeljük: ha nem akarunk műanyagot fogyasztani, akkor meg kell állítanunk a több millió tonnányi műanyagáradatot, ami minden évben a természetbe kerül. Ebben pedig mindenkinek felelőssége van: a kormányoknak, a vállalatoknak és az egyéneknek is. A jelentés felhívja a kormányok figyelmét arra, hogy a műanyaggyártás egészére kiterjedően – a gyártóktól a fogyasztókig – lépjenek fel a műanyagszennyezés ellen. A WWF emellett az egyéneket arra buzdítja, hogy kerüljék a műanyag termékek – elsősorban az eldobható műanyagok – használatát, valamint írják alá a tengeri műanyagszennyezés ellen indított nemzetközi petíciót, amelyhez eddig már több mint félmillióan csatlakoztak.

Mikroműanyag a hazai vizekben

Az eddig vizsgált hazai folyók közül a Dunában találták a legtöbb mikroműanyagot. A WESSLING Hungary Kft. – amely több mint 25 éve végez akkreditált környezeti vizsgálatokat Magyarországon – és partnerei 2018-ban indult Parányi Plasztiktalány elnevezésű projektjük során a Duna, a PET Kupával együttműködésben a Tisza, valamint az Ipoly és a Rába mikroműanyag-szennyezettségét is megmérték.

A Dunában két mérést végeztek, és egy köbméterben 50 műanyagrészecskét találtak – az eddigi magyarországi mérések közül ez a legnagyobb érték, ráadásul a Budapest alatti szakaszon a koncentráció emelkedett. A Dunában a legnagyobb mennyiségben a fogyasztási cikkekhez, csomagolóanyagokhoz felhasznált polietilént, polipropilént és polisztirolt mutatták ki.

A Tiszán a 300 mikrométernél nagyobb műanyagok darabszáma egy köbméter vízben 4,9 volt, a Tisza-tóból származó mintában 23,1 részecskét találtak. Az Ipoly egy köbméter vizében 1,7 részecskét mértek. A viszonylag alacsony mikroműanyagszint vélhetően annak köszönhető, hogy a folyó többnyire nemzeti parki területeken, ipari és kommunális behatásoktól viszonylag elzártan kanyarog. A Rábában már jóval több, köbméterenként 12,1 mikroműanyag-részecskét mutattak ki, ami akár napi 20,7 millió részecskét is jelenthet.

„Akár a tengerekben úszó 150 millió tonna műanyagot nézzük, akár a mikroműanyag szennyezettségben rekordot döntő Földközi-tengert vagy a hazai folyók szennyezettségét, a lényeg ugyanaz: a műanyag problémaköre korunk egyik legnagyobb környezeti kihívása. Megoldásához mindannyiunkra szükség van – innovatív alternatívák kellene a helyettesítésére, a felhasznált műanyagok mennyiségét komoly szabályozásokkal kell csökkentenünk, megfelelő hulladékkezeléssel meg kell akadályoznunk, hogy a műanyagok a természetbe jussanak, valamint az újrahasznosítás arányának növelésére kell törekednünk. Ebben a vállalatoknak, kormányoknak és a fogyasztóknak is komoly szerepe van” – fejezte be

Antal Alexa.